

Урок 80. УЖИВАННЯ ЗАЙМЕННИКІВ ІЗ ПРИЙМЕННИКАМИ

Дата _____

Клас _____

Мета: вчити учнів дотримувати правила вживання займенників із прийменниками; розвивати логічне мислення; підвищувати культуру мовлення; збагачувати словниковий запас школярів; виховувати любов до рідної мови.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 288)

2. Робота над прислів'ями

— Прочитайте, поясніть зміст. Визначте рід, число, відмінок займенників.

1) Шапка велика, та під нею порожньо. 2) Про людину ти можеш судити тоді, коли був з нею в дорозі чи жив під однією покрівлею. 3) Щоб віл допوماгав тобі, доглядай за ним. 4) Ми з тобою, як риба з водою.

3. Каліграфічна хвилинка

Ді до оч ча єн ня ння до побачення

— Зробіть звуко-буквений аналіз слова. Доберіть до нього антоніми.

4. Словникова робота

Гра «Склад загубився»

ме...нік

телег...ма

тем...ра...ра

фа...ра

5. Робота над загадкою

- Ти без друзів не існуєш, І в біді не залишаєш.
Поважаєш та цінуєш, Не прикметник, не іменник —
І як треба замінюєш, Звуть тебе усі... (займенник).

— Які займенники зустрічалися у загадці?

— Що ви про них можете розповісти?

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся, як пишуться займенники з прийменниками.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Спостереження за мовним матеріалом

Робота в парах

— Визначте особу і число займенників.

Йому	мені	з нами
тебе	тобі	у вас
нам	його	з тобою
вам	нас	з ними

— Які частини мови використані в цих записах?

Висновок. Займенники з прийменниками пишуться окремо: *зі мною, на мені, з нами, у нас, серед нас*. Після прийменників у займенниках 3-ї особи пишеться буква *н*: *після нього, біля неї, на них*. В орудному відмінку займенники 3-ї особи пишуться з буквою *н* і без прийменників: *ним, нею, ними*.

2. Робота за підручником (вправи 289–291, с. 127–129)

3. Фізкультхвилинка

У. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАНЬ

1. Робота в парах

— Розкрийте дужки. Визначте особу і відмінок займенників.

Я не можу приїхати (*до*) вас, тому що непокоюся за своє життя, мене всі хочуть з'їсти. Я вухатий ваш дружок, (*у*) мене сірий коžuшок.

2. Робота в групах

— У якій формі вжито займенник?

1-ша група	2-га група	3-тя група
Дай мені (<i>1-ша ос. Д. в.</i>)	Несуть нам (<i>1-ша ос. Д. в.</i>)	Вітаю вас (<i>2-га ос. З. в.</i>)
Дякую тобі (<i>2-га ос. Д. в.</i>)	Летить над нами (<i>1-ша ос. О. в.</i>)	Живе в ньому (<i>3-тя ос. М. в.</i>)
Дружу з ним (<i>3-тя ос. О. в.</i>)	Привіт від мене (<i>1-ша ос. Р. в.</i>)	Приніс вам (<i>2-га ос. Д. в.</i>)
Весело з тобою (<i>2-га ос. О. в.</i>)	Дарую їй (<i>3-тя ос. Д. в.</i>)	Цвіте на ній (<i>3-тя ос. М. в.</i>)

3. Словниковий диктант

— Визначте особу і число займенників:
він, ти, нас, мене, ми, з ним, до неї, вони.

4. Самостійна робота

1) Спишіть текст, замінивши займенники 1-ї особи однини на займенники 3-ї особи однини. Поясніть роль займенників у реченні.

Я навчаюся в четвертому класі. У мене хороші оцінки з усіх предметів. Мені найбільше подобаються уроки математики та природознавства.

Висновок: займенник може виступати головним і другорядним членом речення.

2) Прочитайте, поясніть зміст. Спишіть, розкриваючи дужки. Поясніть правопис прийменників із займенниками. Визначте число і відмінок займенників.

Що (*без*) нас було — чули, що (*при*) нас буде — побачимо. Не будь зарозумілим — і друзі (*від*) тебе не відвернуться. Рідне місце за семи землями (*до*) себе кличе. Всяк по собі й (*про*) інших судить. Цвіркун вогник бачить та (*до*) нього скаче.

5. Запитання-жарти

- Додавши до займенника 1-ї особи одну букву, перетворіть його на антонім до слова *війна*. (*Ми*)
- Хто швидше назве займенники з двома буквами *е*? (*Мене, тебе*)
- Хто швидше здогадається, у яких займенниках є буквосполучення *ьо, йо*? (*У нього, у ньому, його, йому*)
- Яке жіноче ім'я складається з тридцяти займенників? (*Зо-я*)

ВІ. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Що нового дізналися на уроці?
- Що особливо сподобалося?
- Як пишуться займенник з прийменниками?

ВІІ. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 292 (с. 129).